

Provinciaal Gallo-Romeins museum heropent zijn deuren!

Het is voor de mens even belangrijk een verleden te hebben, als voor de toekomst te zorgen ...

Het Gallo-Romeins Museum bouwt aan de toekomst van het verleden. 21 mei opent het nieuwe museum zijn deuren. Ruim tien jaar na de opening barstte het al uit zijn voegen! Uitbreiding diende zich noodgedwongen op. De vernieuwing blijft niet beperkt tot het optrekken en inrichten van een nieuw gebouw. Ook de presentatie van de collectie ondergaat een gedaanteverwisseling. Architect De Gregorio geeft tekst en uitleg.

Op 2 december 2003 duidde de bestendige deputatie van de provincie het architectenbureau De Gregorio & Partners aan als laureaat van een internationale architectwedstrijd. De bestendige deputatie koos architect De Gregorio uit een shortlist van vier gerenommeerde architectenbureaus.

Architect Alfredo De Gregorio: "Vanaf dag één hebben we gesteld dat we voor het proces gaan en niet voor de directe beeldvorming.

Onze werkmethode is gebaseerd op onderzoek en doorgedreven communicatie. Deze researchhouding sloeg direct aan bij het museumteam. Dit vergt natuurlijk wel de nodige studietijd, de tijd voor een goede bevalling. Wij zijn de opdrachtgever enorm dankbaar dat hij ons in deze procesbenadering is gevolgd."

Bepalende elementen bij de toewijzing waren:

- de heldere en doordachte visie van de architect op de integratie van het museum in het stedelijk weefsel,
- zijn uitdrukkelijke aandacht voor de museale functie van het gebouw,
- zijn realiteitszin met betrekking tot de budgettaire haalbaarheid van het project.

De Gregorio: "Het uitbreidingsproject van het Gallo-Romeins Museum gaat om meer dan een toename in volume. De uitdaging stelt zich vooral om het museum in te bedden in de stedelijke en regionale context van Tongeren en Haspengouw. Niet alleen ruimtelijk-architecturaal, maar ook sociaal, cultureel en toeristisch. Met andere woorden, wat betekent het museum voor de stad en omgekeerd? Waar liggen de raakzones? Hoe vloeien ze in elkaar over?"

"Architectuur in de stad gaat voor mij altijd over heiling. Brengt het project iets bij aan de stad? In dit geval was de achterzijde van de basiliek dichtgebouwd met 'koterijen'. De uitbreiding van het museum in de richting van het oude Alfa-gebouw gaf direct de mogelijkheid eindelijk een rondgang rond de basiliek te creëren. Het nieuw pleintje en de omlegging van de Allée Verte verleiden de voetgangers die rondgang te nemen. De achterzijde van de basiliek is voor het eerst zichtbaar en is van indrukwekkende stilte."

"Daarnaast ging ik op zoek naar de formule van een open museum dat kennis en beleving aanbiedt, educatie en ontspanning, objecten en verhalen. Een ruimte die zowel de gedreven geleerden als de toevallige passant kan intrigeren."

"Ten slotte moest ook het prijskaartje kloppen. Want, dure overheidsarchitectuur gaat dikwijls te veel over prestige en is veelal het retorisch gebaar van een overheid die het contact met de burger kwijt is en boven haar stand gaat leven. Voor ons is budgetbeheersing meer dan boekhoudkunde. Het gaat er om met de beschikbare middelen het maximum te verwezenlijken. Hoogconjunctuur leidt gemakkelijk tot onnodig dure façadearchitectuur. Crissen brengen ons weer met beide voeten op de grond".

"Ik beschouw al jaren de hoogconjunctuur als de echte crisis. In deze economische recessie gaat het weer om gewoon hard werken en daar plezier in vinden. In de procesmatige aanpak van het Gallo-Romeins Museum hebben we deze budgetbenadering ten volle kunnen volgen. In overleg met de museumstaf zijn we er in geslaagd om een goedkoop, maar degelijk museum te maken. In ben daar bijzonder fier op!"

Opstelling

Het nieuwe museum richt zich in de eerste plaats op bezoekers die in een museum iets willen leren. Maar, niet iedereen leert op dezelfde manier. De ene bezoeker houdt van een chronologisch parcours, leest graag teksten en gaat op zoek naar diepgaande wetenschappelijke informatie. De andere bezoeker loopt kris kras door de zalen, probeert graag dingen uit en wil zich kunnen inleven in de geschiedenis.

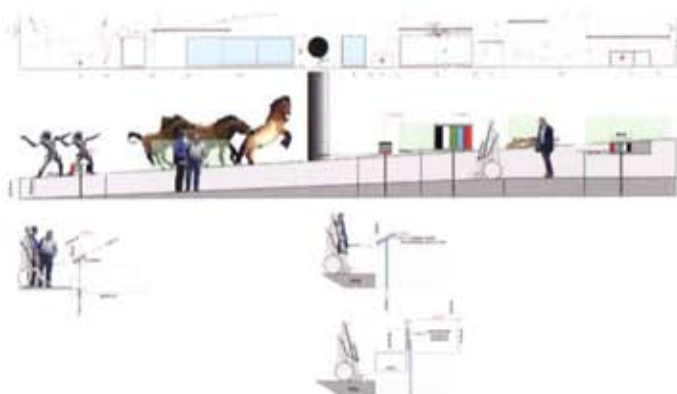
De Gregorio: "Het museumteam wilde graag al deze doelgroepen tevreden stellen: geen gemakkelijke klus. Vooral de museale opstelling diende hier op in te spelen. In 2006 stelde de Deputatie het Londens bureau Event aan. Na verloop van tijd bleek dit niet echt goed te vlotten. Begin 2007 vroeg de Deputatie dan scenograaf Niek Kortekaas om samen met mij in te springen voor de opstelling van de permanente collectie. Van zijn hand was ook de succesvolle tentoonstelling "Neanderthalers in Europa", die enkele jaren geleden meer dan 150.000 bezoekers lokte. Samen met De Gregorio & Partners begeleidt en coördineert hij de uitvoeringsfase van het tentoonstellingsontwerp."

"Het ontwerp van de opstelling van een museumcollectie is een intensief en complex proces. Dit vraagt een immens overleg met de opdrachtgever. Het inpassen van al die input in een spraakmakend en begeisterend ontwerp was dan ook een heel karwei. Samen met Niek Kortekaas, die het grootste deel van het creatieve denkwerk voor zijn rekening nam, hebben we meer dan een jaar aan het ontwerp gewerkt. Het resultaat is wetenschappelijk verantwoord edutainment."

Materiaalkeuze

De Gregorio: "De verhouding tussen concept, stad en materialen is essentieel. De gepaste materialen, in lijn met de identiteit van de stad, kunnen de juiste emoties teweeg brengen. Ik kies bijna altijd voor materialen waar emotie op kan kleven, dus met een zekere ruwheid of 'korrel'. Iedere stad heeft zijn eigen korrel, tonaliteit en typologie!"

Architect De Gregorio: "Het uitbreidingsproject van het museum gaat om meer dan een toename in volume."

Scenograaf Niek Kortekaas: 'Een museum is geen pretpark!'

Niek Kortekaas (1958) is zowel vormgever als regisseur. Hij werkt voor theater- en dansgezelschappen in België en Nederland die zijn expertise inroepen voor de decorvormgeving. Ook voor musea kan hij krachtige en sfeervolle settings creëren. Niek Kortekaas was ook al van de partij bij de uitbreiding van 1994, toen hij samen met Stijn Coninx een spraakmakende opstelling bedacht rond de dodecaëder.

Kortekaas: "De opstelling van een museumcollectie is een zeer precies en tijdrovend proces. Ik ga altijd op zoek naar de juiste balans tussen 'spektakel' en overdracht van wetenschappelijke en historische informatie. Belangrijk daarbij is de stelling dat een museum geen pretpark is."

"Ik werk meestal met maquettes omdat dit communicatief een helder en toegankelijk instrument is naar zowel de opdrachtgever als iedereen die meewerkt aan de realisatie van een dergelijk project. Vanzelfsprekend blijft dit niet bij één maquette maar zijn er verschillende schetsen en suggesties nodig vooraleer alles uitgekristalliseerd is naar de definitieve vorm en realisatie."

Scenografie betekent letterlijk 'een ruimte betekenen'. Scenografen werken vooral binnen een theatrale context. Kortekaas: "Ik creër een visuele ruimte vertrekkende van een theatertekst, filmscript, boek, gedicht of simpelweg een concept." Ook Musea engageren meer een meer een scenograaf voor de presentatie van projecten. Kortekaas: "Ik werk ook aan de scenografie van de permanente collectie voor het Koninklijk Museum voor Midden Afrika in Tervuren i.s.m. Stéphane Beel."

www.niekkortekaas.be

Tekst: Adinda Heyvaert
Foto's: De Gregorio & Partners,
Provinciaal Gallo-Romeins Museum
en Niek Kortekaas.